

Rasdalen grendalag

Org.nr 985702721

v/ Arild Skjelbred

Krokeidevegen 423

5244 FANA

askjelbr@online.no

Mobil 958 58 927

Dato

Voss herad

Att. Sondre Gjøstein

Postboks 145, 5701 Voss

postmottak@voss.herad.no

Privatisering av Rasdalsvegen

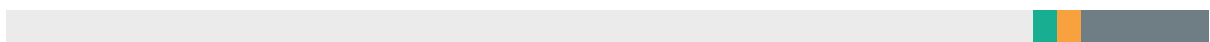
I en artikkel i Avisa Hordaland publisert 28.05.25 blir det redegjort for 18 kilometer med kommunal vei som kan bli privatisert. Det kommer frem av artikkelen at Voss herad eier og har ansvar for 317 kilometer vei.

Rasdalsvegen er med sine 4500 meter den lengste veien i det kommunale privatiserings regnskapet og heradet regner med å spare omtrent 370 000 kroner årlig ifølge artikkelen.

Rasdalen grendalag vil innledningsvis ikke gå nærmere inn i de økonomiske vurderingene gjort i saksutredningen hos administrasjonen.

Rasdalen grendalag vil på vegne av fastboende, grunneiere ellers og hytteiere, gå sterkt ut mot privatisering av Rasdalsvegen, som har vært driftet kommunalt siden den ble ferdigstilt i 1954.

Vi kan ikke se det annerledes enn at veivedlikehold primært sett er og må forbli en samfunnsoppgave.

Kriterium for privatisering

Grendalaget vil i første omgang rette oppmerksomheten mot det en mener er feil i saksutredningen, herunder er de kriterium de folkevalgte vedtok som grunn for omklassifisering av kommunale veier i 2020.

En presiserer at dette gjelder fakta omkring Rasdalen og Rasdalsvegen og ikke kriteriene som sådan.

Forutsetningen for privatisering må etter vår (grendalagets) oppfatning være at det er gjort en god kartlegging/konsekvensutredning i forkant, hvilket ikke framgår av artikkelen i Avisa Hordaland.

Listet kriterium for å privatisere veg

- **Veger uten helårs fastboende, med fastboende mener en her at en må fysisk bo i et bosted som matrikkelen har definert som bosted.**

«Fastboende i juridisk sammenheng betyr vanligvis at en person har sitt faste bosted eller bosatt på et spesifikt sted. Dette begrepet brukes ofte i forbindelse med boplikt, konsesjon og andre situasjoner der det er krav om å ha et permanent oppholdssted»

Ifølge Voss herad sitt saksdokument er det ikke fastboende i Rasdalen, hvilket ikke er korrekt, i tillegg til lokal kunnskap er tall kontrollert opp mot folkeregisteret.

Gardsbruk med fastboende

I Rasdalen er det pr dato 3 fastboende fordelt på 2 gardsbruk med bo og driveplikt, i tillegg har to gardsbruk driveplikt, men ikke boplikt.

Gårdsbruk med bo og driveplikt - fastboende

Rasdalsvegen 429 – gårdsnummer 410 – bruksnummer 4 – bo og driveplikt

Registrert i folkeregisteret med en fastboende – bo og driveplikt – helårsdrift med rundt 45 vinterforete sauer – eier har i tillegg fast jobb i Voss sentrum. Daglig avhengig av en forsvarlig vegstandard året rundt.

Rasdalsvegen 457 – gårdsnummer 410 – bruksnummer 1 – bo og driveplikt

Registrert i folkeregisteret med to fastboende – bo og driveplikt – driveplikten opprettholdes av gardsnummer 410 – bruksnummer 4

Gårdsbruk med driveplikt

Rasdalsvegen 428 – gårdsnummer 410 – bruksnummer 2 – driveplikt

Ikke boplikt grunnet bygningenes beskaffenhet – driveplikt

Rasdalsvegen 327 – gårdsnummer 409 – bruksnummer 3 – driveplikt

Ikke boplikt grunnet bygningenes beskaffenhet – driveplikt

Gårdsbruk uten bo og eller driveplikt

Rasdalsvegen 347 – gårdsnummer 401 – bruksnummer 1

Fritatt bo og driveplikt – eier bor i Voss herad – gården er blitt vedlikeholdt gjennom flere år – og driver utstrakt skogsdrift

Rasdalsvegen 333 – gårdsnummer 409 – bruksnummer 2

Gården og tilhørende bygning har vært benyttet som fritidsbolig over tid

Listet kriterium

- **Veger som ikke er nyttet til allmennyttige formål/interesser – for eksempel tur/friluftsområde**

Verdien av tilgjengeligheten for allmenheten – allmenn nyttig formål

Rasdalsvegen er pr i dag åpen for almen ferdsel med adkomst til DNT merket løype til Bergsdalen og har tilrettelagt vinterbrøytet biloppstillingsplass. En privatisering vil åpenbart være i strid med heradets/kommunens plikt til å ivareta og utvikle friluftslivsområder i arealplanleggingen i form av en akseptabel infrastruktur.

Voss utferdslag hadde Vibotn (støl) som turmål for noen år siden – den gang ble det registrert over 900 besøkende. Uten tilrettelagt parkering og alminnelig vegstandard ville dette ikke vært mulig å gjennomføre

Videre argumentering mot privatisering

Sikkerhet og vedlikehold

En ønsker også å belyse konsekvenser i sikkerheten som følge av privatisering, sett opp mot Rasdalsvegens beskaffenhet i relasjon til terreng og geologiske utfordringer.

Vedlikeholdet kan bli vesentlig dårligere med økt risiko for ulykker og redusert fremkommelighet for nødetatene når sekundene teller. Vi kan ikke ha en situasjon der kritisk infrastruktur svikter når vi trenger den mest.

I Kostra rapporten og forslaget i økonomiplanen til formannskapet i Voss kommune i 2018, fant Rasdalen grendalag dette lite seriøst å forholde seg til, når man sammenlignet Rasdalsvegen med flate grusveger i Kongsvinger kommune

Arbeidet med Rasdalsvegen hadde sin oppstart i 1904 med 10 brukere på pliktarbeid vår og høst. Våren 1954 var vegen ferdig sammenhengende fra Bolstad til øvre Rasdalen.

Rasdalen grendalag er av den oppfatning at tiden med pliktarbeid er over og at veivedlikehold, vi presiserer igjen, primært er en samfunnsoppgave.

Vegen gjennom Rasdalsberget og utfordringer knyttet til geologien

Rasdalsberget er siste del av vegen før en kommer opp i nedre del av Rasdalen og er skutt ut i selve fjellet, vegen gjennom berget ligger på omtrent samme høydekote som Rasdalssfossen utspring

I desember 2011 gikk det et stort ras der og vegen var stengt i en og en halv måned, dette førte til en kostnad på omkring 1,5 millioner kroner.

Ekstremvær og klimaendringer er ikke til å unngå fremover. I dag har Voss middels varme vintre og kjølige somre i forhold til resten av landet.

Hvordan dette vil påvirke geologien/fjellet i Rasdalsberget er ikke kjent, men det er allment kjent at variasjoner i temperatur, spesielt fryse-tine-sykluser, får bergarter til å utvide seg og trekke seg sammen. Over tid kan denne prosessen bryte steiner i mindre fragmenter, noe som gjør dem mer utsatt for erosjon.

Frostkiling, der vann fryser i sprekker og utøver trykk, kan også føre til at steiner sprekker og går i stykker.

Dersom vegen blir privatisert vil det ikke være økonomisk grunnlag for å rydde opp etter eventuelle ras og å få sikret vegen godt nok for fortsatt bruk, det bør ikke være nødvendig å diskutere konsekvensene av dette videre her.

Skal en søke om naturskadeerstatning må det være klarlagt at veien som sådan ikke eies av heradet.

Økonomiske utfordringer

Økte kostnader for fastboende og hytteiere, som kommer i tillegg til eksisterende kommunale avgifter.

Private aktører vil gjerne ha et profittmotiv, noe som kan føre til høye kostnader for fastboende og hytteiere.

Nærføringsulempen fra privatisering av vei som vil antakelig føre til en verdireduksjon på eksisterende eiendommer.

Voss herad har i dag inntekter i form av kommunale avgifter fra omkring 40 hytter og 6 gårdsbruk i form av eiendomsskatt, brann/feietilsyn og renovasjonsavgift med mer.

Hvor mye dette utgjør i form av inntekter i forhold til forventet innsparing på privatisering av vegen – er for grendalaget vanskelig å irettføre da en ikke kjenner inntektstallene fra Rasdalen.

Søppel må i dag leveres på tilrettelagt plass ved Bolstad i låste containere og blir altså ikke hentet i tiknytning til eiendommene.

Rasdalen kraftverk - kraftstasjonen og dammen i Rasdalen

Småkraft AS som driver Rasdalen kraftverk har en produksjon på 17,9 GWh, noe som tilsvarer 1119 husstander. Kraftverket henter vann fra en inntaksdam like før Rasdalsfossen og selve kraftstasjonen er plassert i dagen rett ved E16.

Inntaksdammen trenger jevnlig ettersyn og er derfor avhengig av tilgjengelighet via veien fra Bolstad.

Småkraft AS vil ikke gi støtte eller uttalelse i forkant av en høringsrunde i det selskapet mener at dette kan slå begge veier.

Det er ikke kjent for grendalaget hva Rasdalen kraftverk skaper av inntekter til heradet, men totalt sett tjente heradet 37,6 mill.kr på salg av konsesjonskraft i 2024.

Kommunene kan skrive ut eiendomsskatt på småkraftverk, som beregnes ut fra kraftverkets skattemessige verdi.

Kommunene mottar naturressursskatt fra kraftforetak, som er en særskatt basert på kraftproduksjonen

I tillegg kan kraftverk bidra til økt lokal aktivitet og verdiskaping, noe som kan gi indirekte inntekter for kommunen.

Konklusjon og oppsummering

Rasdalen grendalag vil med dette understreke at de negative konsekvensene samlet sett, i foreslått privatisering av Rasdalsvegen, på sikt ikke er forenlig med en bærekraftig utvikling i lokalsamfunnet.

Kostnadsfordeling på brukerne av Rasdalsvegen ved privatisering, vil i utgangspunktet ikke være et definert regnestykke, men kan lett ende opp i urettmessig fordeling i forhold til bruk av vegen.

Grendalaget mener at en privatisering av veien vil virke som et kvelertak på eiendomsretten. I tillegg vil det gjøre et stort og mye benyttet friluftsområde mindre tilgjengelig for allmenheten.

Vi kan med dette fortsatt ikke se det annerledes enn at veivedlikehold primært sett er og må forbli en samfunnsoppgave

Vennlig hilsen

Rasdalen grendalag